

Barcelona, 26 de juny de 2023

1. Reforçar el cos docent i d'atenció educativa assegura la millora de l'educació pública

Les condicions laborals i el menysteniment del Departament d'Educació al personal dels centres educatius fa poc atractiva la professió docent

Com a **Marc Unitari de la Comunitat Educativa (MUCE)**, plataforma que vetlla per la qualitat de l'educació pública, ens preocupa la manca de professionals de l'educació (docents, TEI, integradores, educadores, EE, ...) per a cobrir substitucions que s'ha anat repetint cada cop més aquest curs. Segons les dades de què disposem, des de l'inici de curs 22/23 s'han deixat de cobrir 22.882 places, fet que tensiona el sistema i degrada l'atenció educativa d'infants i joves.

Aquesta greu situació atempta contra els drets dels infants i joves a rebre una educació de qualitat, fet que repercuteix en totes les etapes educatives, des de l'atenció als infants més petits i les seves necessitats, fins als cursos on s'han de realitzar proves d'accés decisives pel futur dels i les adolescents.

El **Departament d'Educació**, lluny de fer una anàlisi continuada de la situació, **ha improvisat mesures** que en lloc d'aportar solucions **incomoden cada vegada més el personal docent i d'atenció educativa**, creant un ambient d'incertesa i precarietat que contribueix a desprestigiar la funció docent.

Les **vagues i mobilitzacions massives** del curs passat són una **mostra clara del desencís a causa del** desprestigi constant per part de l'administració que ha provocat la renúncia per part de molts docents. D'altra banda, **des de les aules i els centres educatius es fa tot el possible per recuperar la qualitat de l'educació pública en un context cronificat de retallades** on l'increment de la pobresa i la segregació escolar són cada cop més evidents i constants.

Aquest desgrat dels professionals de l'educació i de la comunitat educativa té l'origen en les demandes que enumerem a continuació, que han estat desateses de manera sistemàtica:

- **El desplegament de diferents decrets:** Plantilles, direccions i autonomia han provocat desajustos en la democràcia dels centres, generant moltes vegades estructures jeràrquiques, poc democràtiques, allunyades del que seria un lideratge distribuït real i necessari.

- **Decret de plantilles:** El desplegament del decret de plantilles a través dels perfils que permeten la contractació arbitrària i, en alguns casos, la discriminació de dones embarassades.

- **Burocràcia:** L'increment de la burocràcia va en detriment dels espais de coordinació, reflexió i d'intercanvi d'experiències.
- **Manca d'estabilitat:** La manca d'estabilitat de les plantilles provocada per l'alta taxa d'interinitat fa que els projectes educatius no es puguin desenvolupar de la manera més adequada.
- **Pèrdua del nivell adqisitiu:** les retallades del 2010 no s'han revertit en aquest aspecte i això genera la devaluació de la professió, perdent talent i cronificant la manca de professionals de l'educació que vulguin exercir la seva tasca.
- **Mecanismes d'avaluació:** Els mecanismes d'avaluació al docent són repetitius, excessivament subjectius i punibles, sense el suport imprescindible per poder mentoritzar i acompanyar els docents en la millora de les seves competències i, per tant, del sistema educatiu.
- **Formació contínua:** És un element fonamental per la millora de l'acció educativa, però s'han de defugir formacions de dubtós benefici com per exemple la formació TIC on s'ha acabat d'imposar a la majoria de centres l'empresa Google que passa a ser propietària de dades molt sensibles dels menors d'aquest país. A més a més, el cost dels cursos de formació sovint és a càrrec del docent. És l'administració qui ha de garantir i assumir aquests costos.
- **Calendari escolar:** L'avançament del curs sense consens de com desenvolupar-lo amb èxit amb la comunitat educativa i sense tenir en compte la zona climàtica que ocupa el nostre país ni la manca d'infraestructures adequades per fer-hi front.
- **Decret d'inclusió:** El desenvolupament del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, no s'ha implementat encara amb garanties oferint els recursos a l'aula ordinària perquè sigui realment l'educació inclusiva com es manifesta al decret. En la implementació actual continua ubicant l'alumnat amb necessitats educatives especials en els centres d'educació especial sense incrementar els recursos ni els especialistes als centres ordinaris per a poder portar a terme un model realment inclusiu.
- **Innovació educativa:** S'ha posat el focus en una innovació educativa que, o s'ha diluït o no ha complert les expectatives transformadores que se li han atribuït. Defensem la necessària innovació en funció de la tipologia de centre, les necessitats de l'alumnat i del territori, no seguint una pauta uniforme. Els poders públics tenen la responsabilitat de promoure estratègies innovadores que afavoreixin l'equitat i la igualtat d'oportunitats.
- **Escola concertada:** El sosteniment amb fons públics de dos models i el trasvàs ingent de diners a les escoles privades concertades generen més desigualtats, incrementant la segregació i generant competència entre centres educatius.

A la manca de docents que requereix una resposta immediata del Departament, s'afegeix la situació de dèficit estructural que està vivint el sistema educatiu imprescindible per exercir el dret universal d'accés a l'educació.

Malgrat la declarada intenció de revertir la situació actual amb el decret del sistema educatiu inclusiu, es continua evidenciant la necessitat d'incrementar recursos per adaptar-se a les necessitats de tot l'alumnat. **És urgent valorar i aportar el necessari per crear les condicions estructurals, laborals i de reconeixement** de totes les persones que duen a terme les tasques de tota classe de suport a l'alumnat com psicopedagogues, tècniques d'educació especial, d'educació infantil i d'integració social, psicòlogues, vetlladores, etc.

En l'actualitat, el sistema externalitzat, complex i precari, deixa sense cobrir places d'especialitats de suport assignades al centre durant dies. Tenint en compte que aquests recursos són imprescindibles per una adequada atenció inclusiva, **no poden dependre d'un sistema sense garanties**. Cal que s'integrin com a recursos propis dins del sistema educatiu.

Per tot plegat, **des del MUCE exigim al Departament d'Educació un replantejament de les seves polítiques educatives i la millora de les condicions laborals de tots els professionals de l'educació**. Aquests necessiten temps, recursos i formació adequada, necessiten ser escoltats i no ser víctimes de la deriva improvisadora a cops de rodes de premsa electoralistes que ha mostrat l'exconseller. Només dignificant la professió aconseguirem que els i les professionals amb talent i vocació vulguin treballar a les nostres escoles i instituts.

Per revertir la situació, **aportem algunes propostes que poden fer guanyar en benestar dels i les professionals de l'educació** i incideixin també en fer més atractiva la professió:

- **Reversió immediata de les retallades**. Inversió d'un mínim del 6% del PIB com ja deia la LEC.
- **Contractació anual** del personal substitut.
- **Formació pedagògica compatible amb la feina** (*dins l'horari laboral*) i subvencionada pel Departament d'Educació.
- **Eliminació del sistema d'entrevistes**. Assignació dels llocs per ordre de llista de la borsa docent.
- **Pacte de continuïtat clar pels interins** que no s'estabilitza, el sistema no pot excloure docents amb experiència quan no en tenim a les borses.
- **Democràcia real als centres**. AVADIR útil per a la detecció de jerarquització de les direccions, per tal de redirigir-ho des d'inspecció amb l'ajuda del claustre.
- **Obertura permanent de la borsa** amb llistes transparents i objectives, en què l'antiguitat per serveis prestats sigui el criteri per adjudicar els nomenaments.
- **Gratuïtat del màster de secundària i formació pedagògica i didàctica**.
- **Blindatge del mes de juliol com a mes de formació permanent**, amb incentius per fer-ho.
- **Dotació de personal sanitari i tècnic informàtic** als centres educatius.
- **Increment del personal d'atenció educativa**.
- **Increment i internalització del personal de monitoratge i vetllador**.

2. Centres educatius sostenibles i en condicions per l'acció educativa

Millorem els centres educatius, fem-los sostenibles!

La manca d'inversió en edificis escolars públics a Catalunya és una constant. Així la existència de mòduls prefabricats per ús educatiu s'ha mantingut en nivells molt alts. Des del 2009 existeixen un miller d'aules prefabricades.

En el capítol de millores i adequacions dels centres en funcionament són molt evidents les deficiències que any darrera any s'arrossegueuen. Molts municipis no poden fer front a les despeses de millora necessàries i el Departament no destina el pressupost necessari per revertir aquesta realitat.

Els centres educatius han de ser sostenibles i tenir unes condicions mediambientals òptimes perquè es pugui fer una acció educativa adaptada a les necessitats i propostes actuals. Hi ha moltes escoles que, malauradament, estan molt lluny de complir-les. La millor prova d'això són les temperatures que han de patir, tant l'alumnat com totes les treballadores i treballadors dels centres educatius. Ens trobem en un moment en el qual les **temperatures extremes s'estan convertint en la tònica habitual per culpa de l'emergència climàtica**. Necessitem transformar els centres educatius en espais energèticament sostenibles, i per això és imprescindible una inversió integral per tenir unes instal·lacions adequades als reptes de present i de futur. Cal recordar que encara tenim un miler de barracots, el que demostra la quantitat d'instal·lacions obsoletes existents. És per això, que no serveixen per a res quatre ventiladors o suposats refugis climàtics que arribaran a molt pocs centres. A això, li hem de sumar

També cal tenir present que tot i que els **centres educatius han de ser un model**, també en la sostenibilitat, la responsabilitat no és la mateixa per tots els actors de la societat, de fet, podem considerar que la majoria dels centres i del nostre alumnat entraria dins de les persones més afectades per les conseqüències del canvi climàtic (acadèmicament es parla de MAPA-most affected people and areas). Ja que al final estem treballant en unes condicions climàtiques, especialment pel que es refereix a les temperatures extremes i, per tant, el confort climàtic no pot esperar a la transformació integral dels edificis.

És per tot això que de forma urgent caldria treballar per un **pla contra l'emergència climàtica a tots els centres educatius**, amb recursos econòmics suficients per a garantir de forma imminent unes condicions climàtiques òptimes per a tot l'alumnat i tot el personal educatiu. En aquest pla cal que participin de forma coordinada totes les administracions que intervenen en les instal·lacions educatives segons les seves etapes per tal d'organitzar i clarificar, en relació a les seves competències i responsabilitats. El *Pla d'adequació al canvi*

climàtic del Departament d'Educació¹, es queda molt lluny d'això, ja que es basa en un marc teòric, que en qualsevol cas, sí que podria ser el punt de partida per aplicar mesures de debò, que el mateix pla, no desenvolupa ni pressuposta. De fet, lluny d'això, només especifica el *Pla d'organització de centre* (POCAT) per altes temperatures, externalitzant les conseqüències de les onades de calor a les direccions, les quals només tenen al seu abast solucions pal·liatives com obrir o tancar persianes i finestres.

Mesures en infraestructures i instal·lacions sostenibles per garantir unes temperatures que permetin una educació de qualitat.

Cal un **pla integral contra l'emergència climàtica** que actuï de forma transversal sobre tots els aspectes:

- **Eficiència energètica:** fa molt de temps que es treballa als centres en relació amb la sostenibilitat amb l'alumnat, però el que de debò és educatiu és que hi hagi una infraestructura sostenible, que permeti estalviar energia i al mateix temps tenir condicions mediambientals òptimes, ja que l'energia és la causant del 36% de les emissions d'efecte hivernacle.

- **Condicions de les instal·lacions:** en molts casos ni tan sols s'està complint la normativa actual, però en tot cas hauriem d'aspirar a reduir fins a un 60% el consum de l'energia actual². No compensa fer petites inversions que acaben repercutint només en un 1% d'estalvi, que malauradament són les inversions que majoritàriament es fan en l'actualitat a escala europea³. Les renovacions s'haurien de fer a partir de criteris de contractació pública ecològica. I cal destacar que aquestes inversions permeten que per cada milió d'euros invertit en la renovació d'edificis es creïn entre 12 i 18 llocs de feina.

A més, caldria destacar que actualment hi ha 1.000 centres amb barracots, 250 amb barreres arquitectòniques i solament 100 instituts als quals se'ls dota amb aire acondicionat per comptar amb un espai climatitzat. Per tant, l'evidència de necessitats en matèria de construcció i adequació dels equipaments públics existents per a realitzar l'acció educativa, encara dista del que seria desitjable.

- **Acabar amb tots els tipus de contaminació:** tot plegat hauria d'anar encaminat per aconseguir unes instal·lacions segures, sense contaminació acústica o humitats, amb ventilació per controlar les temperatures i tenir una bona qualitat de l'aire.

<https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/pla-adequacio-canvi-climatic/pla-adequacio-canvi-climatic.pdf>

² BOE Real Decreto 314/2006, de 17 de marzo, por el que se aprueba el Código Técnico de la Edificación.Ar. 15. Exigencias básicas de ahorro de energía (HE).

El Departament d'Educació va treure una versió actualitzada al 2016 "Criteris per a la construcció de nous edificis per a centres docents públics versió 2016, Annex 2 - punt 05"

³ Hi ha una campanya de la Comissió Europea encaminada en això que es pot consultar [aquí](#)

- **Energia verda.** Sostenibilitat integral també vol dir parlar de plaques solars o aerogeneradors i crear una **comunitat energètica d'excedents** al voltant dels centres (això ja s'està aplicant en alguns centres educatius del País Valencià)⁴.

La normativa d'aplicació és:

- **Patis educatius i entorns verds.** Patis amb més vegetació i menys pavimentació, que ajudin a regular les temperatures de les instal·lacions. Tanmateix, com per transformar l'entorn urbanístic dels centres educatius, prioritzant els entorns pacificats i amb vegetació, cosa que permet, no només millorar la qualitat de l'aire, sinó, també, millorar en seguretat i en crear sinergies amb l'entorn urbà més immediat.

Mesures educatives:

- **Oferta d'FP** en energies renovables i nous models de producció sostenible.
- Transversalitat a l'hora de **treballar el respecte i la cura del medi ambient** (això és molt genèric, però en general ja es preveu en la nova normativa i/o el desenvolupament dels ODS).

Ús sostenible de materials:

- **Menjadors escolars amb cuina pròpia** als centres educatius (això permet una important reducció de la petjada ecològica, apostar per productes de temporada i frescos, reduir el desperdici alimentari...)
- **Reducció, reutilització i, per últim, reciclatge** (gestió de tots els residus, també pel que fa a alguns productes utilitzats a l'FP o a laboratoris que són altament contaminants).

Mesures de mobilitat geogràfica:

- **Adaptació del transport públic** per accedir als centres educatius (tant per l'alumnat com per a les treballadores i treballadors)

⁴ <https://comunica.gva.es/va/detalle?id=362824188&site=174338946>

3. Dotem de places públiques el sistema educatiu

Fem inversió en una societat millor

Des del MUCE volem posar de manifest la necessitat d' **assolir una Xarxa Pública educativa amb garanties universals, inclusives, d'equitat i qualitat des del seu accés.**

Als darrers anys estem vivint una davallada de la natalitat i és un bon moment per defensar i enfortir un sistema educatiu públic de qualitat, equitatiu, inclusiu i no segregador.

Venim d'anys de massificació, "bolets" i famílies que han de trobar una plaça escolar en un centre concertat sense ser la seva preferència, doncs les ofertes de places públiques s'han supeditat a les necessitats dels concerts educatius, que semblen tenir més drets (poder de decisió) que la mateixa administració a l'hora de planificar les places d'escolars.

Demanem des del MUCE que es prengui seriosament la necessitat de revertir el greuge crònic i sistèmic de la privatització del sistema educatiu, dotant de més places l'educació pública i assumint el dret a l'educació sense fomentar la segregació a la xarxa privada concertada.

Són molts aspectes els que incideixen als moments de planificar oferta i demanda de l'accés al sistema, i des del MUCE plantejarem revisar els següents;

1. Revisar el procés de preinscripció i matriculació

Entenem que les famílies i els infants i joves tenen dret a una plaça pública i que el criteri principal hauria de ser la proximitat al domicili.

Les famílies que opten per places públiques no poden ser derivades a centres concertats, cal augmentar l'oferta pública i no privatitzar el sistema educatiu.

No és acceptable el desplaçament lluny del lloc d'habitatge familiar, això demostra la manca de planificació, només en casos excepcionals i previ consentiment familiar es podria assumir.

Es donen situacions com les derivades per polítiques que volen afavorir l'equitat que també entren en contradicció amb els drets dels infants i joves com pot ser la reserva de places NESE a les inscripcions on famílies són orientades per l'administració a escollir centres més llunyans, sovint concertats, fins i tot religiosos, amb missatges de redistribuir alumnat per l'equitat i la qualitat. Aquesta derivació d'alumnat a la xarxa privada concertada del sistema educatiu,, incrementa la inversió en els concerts educatius en admetre amb motxilla econòmica a l'alumnat que per naturalesa, i si no fos per les desigualtats actuals, anirien majoritàriament a centres públics.

És urgent plantejar-se altra forma d'adjudicació de centre que preservin la sostenibilitat, l'equitat i la cohesió social i des del departament fer polítiques per què tots els centres públics, i en especials els pròxims són de la màxima qualitat.

2. Realitats de territori diferenciades

Sovint ens trobem que el departament fa servir criteris en la preinscripció: d'oferta de grups, ràtios, reserva de places..., de forma uniforme, obviant que l'abast del territori té moltes realitats diferenciades. Aquesta manera d'analitzar, fer servir dades i d'informar amaga les realitats als territoris i no creiem que sigui efectiva per planificar eficientment les places d'oferta. En aquest sentit, **demanem al departament més transparència i que es faci una anàlisi més acotada dels territoris a l'hora de planificar.**

Com exemple : en el curs les inscripcions del curs 22/23 es detectaven territoris on l'oferta inicial de places de pública resultava insuficient per abastar al padró existent. A primària: faltaven més de 800 grups públics a I3.

La manca de grups públics a primària és, malauradament, una problemàtica persistent en l'educació catalana. Malgrat la denúncia constant de l'aFFaC, continuen faltant grups públics per cobrir el total de les necessitats d'escolarització. Aquest fet constata que el Departament d'Educació és incapaç de garantir una plaça gratuïta i de proximitat a tot l'alumnat i, per tant, no pot garantir el dret a l'educació en condicions d'igualtat per a tot l'alumnat.

Si observem les últimes dades disponibles del padró i les contrastem amb la taxa d'escolarització i la previsió de matrícula viva[1], podem concloure que **aquest curs 2022-23 hi haurà prop de 58.891 alumnes que començaran I3.**

Si dividim aquesta xifra entre 20, que és la ràtio recomanada pel mateix Departament d'Educació, els càlculs ens indiquen que **aquest curs hi hauria d'haver 2.983 grups oferts a I3.** El Departament d'Educació, en canvi, n'ha afartat només 2.166 i, per tant, en **faltarien 817 per cobrir el total de les necessitats** d'escolarització a primària.

DADES SOBRE P3 PER AL CURS 2022-23	
1. Padró municipal d'habitants. 1 any a 1 de gener de 2021	61.756
2. Taxa d'escolarització. Càlcul aFFaC curs 21/22	95,36%
3. Previsió alumnat a matricular a P3 curs 21/22 (1 x 2)	58.891
4. Matrícula viva P3 (curs 21/22) ⁵	1,31%
5. Previsió alumnat final 2022-23 (3 + 4)	59.663
6. Ràtio de referència establerta pel Dept. d'Educació pel curs 2022-23	20
7. Ràtio màxima legal	25
8. Grups necessaris 2022/2023 de P3 amb ràtio 20 (5 / 6)	2.983
9. Grups necessaris 2022/2023 de P3 amb ràtio 25 (5 / 7)	2.387
10. Grups públics inicials ofertats	2.166
11. Diferència oferta inicial grups 2022-23 - grups necessaris 2022-23 amb ràtio 20 (10 - 8)	-817
12. Diferència oferta inicial grups 2022-23 - grups necessaris 2022-23 amb ràtio a 25 (10 - 9)	-221
13. Oferta grups concertats	944
14. Sobreoferta de grups concertats amb ràtio 20 (13 - 11)	127
15. Sobreoferta de grups concertats amb ràtio 25 (13 - 12)	723

Fins i tot, si agafem la ràtio màxima permesa per llei (25), que és superior a la recomanada, el Departament d'Educació continuaria sense oferir els grups necessaris per cobrir les necessitats d'escolarització, ja que en continuarien faltant 221.

Si ens fixem en la **xarxa privada concertada**, en canvi, aquesta no només és capaç d'absorbir les necessitats d'escolarització que la pública no pot cobrir, sinó que, a més, **estaria oferint 127 grups més dels necessaris amb ràtio 20 i 723 grups si acceptéssim ràtios de 25.**

Tal com s'ha anat produint de forma sistemàtica en els darrers anys, els concerts educatius deixen de respondre, doncs, a l'objectiu de cobrir les necessitats d'escolarització que la xarxa pública no pot assumir de forma sobrevinguda i **passen a integrar-se com una opció vàlida al sistema educatiu.**

DADES SOBRE 1r d'ESO PER AL CURS 2022-23	
1. Previsió alumnat 1er d'ESO pública curs 2022-23 = alumnat 6è centres públics curs 21/22	56.291
2. Ràtio recomanada	27
3. Ràtio mitjana 1r ESO (càlcul aFFaC de grups curs 2021/2022)	27,94
4. Ràtio màxima legal 1er d'ESO	30
5. Grups necessaris 2022/2023 de 1r d'ESO ràtio recomanada (1 / 2)	2.085
6. Grups necessaris 2022/2023 de 1r d'ESO ràtio mitjana (1 / 3)	2.015
7. Grups necessaris 2022/2023 de 1r d'ESO ràtio màxima legal (1 / 4)	1.876
8. Grups públics inicials ofertats	2.009
9. Diferència oferta inicial grups 2022-23 - grups necessaris 2022-23 amb ràtio recomanada (8 - 5)	-76
10. Diferència oferta inicial grups 2022-23 - grups necessaris 2022-23 amb ràtio mitjana (8 - 6)	-6
11. Diferència oferta inicial grups 2022-23 - grups necessaris 2022-23 amb ràtio màxima (8 - 7)	+133
12. Oferta grups concertats	957
13. Sobreoferta de grups concertats amb ràtio recomanada (12 - 9)	881
14. Sobreoferta de grups concertats amb ràtio mitjana (13 - 10)	951
15. Sobreoferta de grups concertats amb ràtio màxima (13 - 11)	1.090

Secundària: falten 76 grups per absorbir l'alumnat que ve de 6è a la pública

Si la situació ja és inacceptable a primària, a secundària la problemàtica s'agreuja encara més. En aquesta etapa, el Departament d'Educació no només no pot garantir una plaça pública a tot l'alumnat de 1r d'ESO, sinó que ni tan sols pot garantir plaça a tots els alumnes que cursen 6è de primària a un centre públic.

Cap alumne sense plaça d'FP pública.

El desgavell de la preinscripció dels darrers anys no pot tornar a repetir-se. Hi ha d'haver un ajust entre l'oferta i la demanda a nivell territorial i sense exclusions. La solució passa per crear més grups, obrir nous centres, sense sobrecarregar les ràtios i per la gratuïtat amb l'eliminació de les taxes en els cicles formatius de grau superior.

3. Treball de la desigualtat

Per tal de revertir les desigualtats en les composicions dels centres educatius i cercar "millor qualitat", s'anuncien mesures complexes com la ja comentada reserva de places NESE, que caldria especificar per territoris .

Demaneu que l'**anunciada la de "baixada de la ràtio a 20"** alumnes per grup a les inscripcions de l3 a tot el sistema educatiu, **s'apliqui a tot tipus de centre públics i concertats.**

Aquesta norma aplicada **només als centres públics ha resultat ser una clara eliminació d'oferta de places de pública, mentre la privada concertada ha pogut continuar oferint 25 places per grup**, ja que no han estat obligats a mantenir aquesta oferta.

Marc Unitari de la Comunitat Educativa (MUCE)

Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC) - Associació d'Estudiants Progressistes (AEP) - Associació de Joves Estudiants de Catalunya (AJEC) - Associació de Mestres Rosa Sensat (AMRS) - Catalunya Laica - Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes d'Educació Secundària (FAPAES) - Federació d'Educació de CCOO (CCOO Educació) - Federació d'Ensenyament de la CGT - Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC) - UGT Serveis Públics Educació (UGT Educació) - Front d'Estudiants (FdE) - Intersindical-CSC Educació - Sindicat d'Estudiants (SE) - Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC) - USTEC-STEs (IAC)